

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi alusturvallisuuden valvonnasta annetun lain 16 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi alusturvallisuuden valvonnasta annettua lakia siten, että laivanisäntä ja aluksen päällikkö tuomittaisiin alusturvallisuuden valvontarikomuksesta myös, jos hän ei noudata lain mukaista ennakoilmoitusvelvollisuutta.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

PERUSTELUT

1 Nykytila ja ehdotetut muutokset

Alusturvallisuuden valvonnasta annetun lain (370/1995), jäljempänä *alusturvallisuuden valvontalaki*, 11 a §:n mukaan Satamavaltioiden suorittamasta alusten valvonnasta annetussa neuvoston direktiivissä (95/21/EY), jäljempänä PSC-direktiivi, tarkoitettuun laajennetun tarkastuksen kohteena olevaan alusluokkaan kuuluvan aluksen päällikön tai laivanisännän on toimitettava valvontaviranomaiselle kussakin suomalaisessa satamassa, jossa alus käy sen jälkeen, kun viimeisestä laajennetusta tarkastuksesta on kulunut 12 kuukautta, PSC-direktiivin liitteessä V tarkoitettut tiedot viimeistään kolme päivää ennen aluksen laskettua satamaan saapumisaikaa tai ennen edellisestä satamasta lähtöä, jos matkan oletetaan kestävän alle kolme päivää. Säännöksellä on pantu täytäntöön PSC-direktiivin 7 artiklan 3 kohdan a alakohta. Velvollisuutta kutsutaan kansallisessa laissa ennakoilmoitukseksi.

PSC-direktiivin 19 a artikla edellyttää, että jäsenvaltio on säätänyt seuraamuksesta, jota sovelletaan ennakoilmoitusvelvollisuuden rikkomiseen. Artiklan mukaan jäsenvaltioiden on säädettävä seuraamusjärjestelmästä, jota sovelletaan direktiivin mukaisesti annettujen kansallisten säännösten rikkomiseen, ja

toteutettava kaikki tarpeelliset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että näitä seuraamuksia sovelletaan. Näin säädettyjen seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhtaisia ja varoitavia.

Alusturvallisuuden valvontalaissa ei ole erikseen säädetty lain 11 a §:n ennakoilmoitusvelvollisuuden rikkomisen seuraamuksista, koska sen rikkomisen seuraamusten on katsottu määräytyvän lain pakkokeinoja ja seuraamuksia koskevan 4 luvun perusteella. Komissio on kuitenkin lähettänyt 18 päivänä lokakuuta 2006 Suomelle virallisen ilmoituksen, jossa se on pyytänyt selvittämään kansallisia sääntöjä, jotka koskevat ennakoilmoitussäännöksen rikkomisen seuraamuksia. Suomi on vastannut komissiolle, että ennakoilmoitusvelvollisuuden rikkomisen seuraamukset määräytyvät alusturvallisuuden valvonnasta annetun lain 12, 13, 15 ja 16 §:n perusteella.

Alusturvallisuuden valvontalain 12 §:n 1 momentissa todetaan, että jos tarkastuksessa tai muuten havaitaan, että alus ei joltakin osin täytä alusturvallisuudesta annettuja säännöksiä ja määräyksiä tai Suomea velvoittavia kansainvälisiä sopimuksia taikka että laivanisäntä tai aluksen päällikkö ei muutoin noudata edellä mainittuja säännöksiä ja määräyksiä tai sopimuksia, valvontaviranomaisen

on laivanisännän tai aluksen päällikön kanssa neuvoteltuaan annettava asianmukaiset ohjeet puutteellisuuksien tai epäkohtien poistamiseksi. Pykälän 2 momentin mukaan valvontaviranomainen voi asettaa laivanisännälle tai päällikölle sopivan määräajan puutteen tai epäkohdan korjaamiseen, jos laivanisäntä niskoittelee tai asia ei siedä viivytystä.

Lain 13 §:n 1 momentin nojalla Merenkululaitos voi tehostaa 12 §:n 2 momentin mukaista määräystä uhkasakolla tai keskeyttämishallalla. Uhkasakko voidaan asettaa laivanisännälle tai tämän edustajalle taikka molemmille. Pykälän 2 momentin mukaan Merenkululaitos voi määrätä, että laivanisännän on annettava uhkasakkoa vastaava vakuus ennen aluksen lähtöä Suomen satamasta, jos valvontaviranomaisella on perusteltua aihetta epäillä, että laivanisäntä yrittää välttää päätöksen noudattamista siirtämällä aluksen pois Suomen liikenteestä.

Lain 15 §:ssä todetaan, että jos on syytä epäillä, että alusturvallisuutta koskevia säännöksiä on rikottu, valvontaviranomaisen on tehtävä siitä ilmoitus viralliselle syyttäjälle. Ilmoitus voidaan 15 §:n 2 momentin mukaan jättää tekemättä, jos rikos on vähäinen ja jos käy ilmi, että teko on johtunut olosuhteet huomioon ottaen anteeksiannettavasta huolimattomuudesta tai ajattelemattomuudesta eikä yleinen etu vaadi ilmoituksen tekemistä.

Lain 16 §:n mukaan laivanisäntä, hänen edustajansa, aluksen päällikkö tai muu aluksen käytöstä vastaava henkilö, joka ei noudata valvontaviranomaisen 12 §:n 2 momentin tai 14 §:n 2 momentin nojalla antamaa päätöstä tai määräystä, on tuomittava, jollei teosta ole muualla säädetty ankarampaa rangaistusta, alusturvallisuuden valvontarikkomuksesta sakkoon.

Edellä mainittujen lainkohtien lisäksi Suomi on ilmoittanut komissiolle, että ennakkoilmoitusvelvollisuuden laiminlyöntitapauksissa tulee sovellettavaksi myös ulkomaisen alusten tarkastuksesta Suomessa annetun valtioneuvoston asetuksen (619/2004) 10 §:n 2 momentti, jossa todetaan, että jos aluksesta ei tehdä alusturvallisuuden valvontalain 11 a §:n edellyttämää ennakkoilmoitusta, alukselle on tehtävä Suomen määräsatamassa laajennettu tarkastus.

Merenkululaitos on alusturvallisuuden valvontalain 12 §:n 1 momentin mukaisesti huomauttanut ilmoitusvelvolliselle ennakkoilmoitusvelvollisuuden laiminlyönneistä ja tehnyt alukselle lisäksi laajennetun tarkastuksen. Muut edellä mainitut seuraamukset eivät ole ennakkoilmoitusvelvollisuuden laiminlyöntitapauksissa tulleet sovellettaviksi. Näiden säännösten sanamuotojen ei voida katsoa olevan asian kannalta riittävän yksiselitteisiä. Myös komissio on 27 päivänä kesäkuuta 2007 antamassaan täydentävässä virallisessa huomautuksessa todennut, että Suomen lainsäädännössä ei voida katsoa ennakkoilmoitusvelvollisuuden osalta olevan erityisiä säännöksiä, joilla säädetään PSC-direktiivin 19 a artiklan mukaisesta seuraamusjärjestelmästä. Näin ollen alusturvallisuuden valvonnasta annetun lain 16 §:n säännöstä tulisi täsmentää siten, että siihen sisällytetään nimenomainen viittaus lain 11 a §:ään. Lain 16 §:ään lisättäisiin maininta 11 a §:n mukaisen ennakkoilmoituksen laiminlyönnistä. Ehdotetun muutoksen seurauksena lain 16 §:ssä säädetyn alusturvallisuuden valvontarikkomuksen soveltamisalaan kuuluisi myös lain 11 a §:n mukaisen ennakkoilmoituksen laiminlyönti.

2 Esityksen taloudelliset vaikutukset

Esityksellä ei ole taloudellisia vaikutuksia.

3 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu liikenne- ja viestintäministeriössä. Esityksestä on pyydetty lausunto oikeusministeriöltä, Merenkululaitokselta ja merenkulkualan työntekijä- ja työntekijäjärjestöiltä.

4 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Lakiehdotus

Laki

alusturvallisuuden valvonnasta annetun lain 16 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan alusturvallisuuden valvonnasta 17 päivänä maaliskuuta 1995 annetun lain (370/1995) 16 § seuraavasti:

16 §

Alusturvallisuuden valvontarikkomus

Laivanisäntä, hänen edustajansa, aluksen päällikkö tai muu aluksen käytöstä vastaava, joka ei noudata valvontaviranomaisen 12 §:n 2 momentin tai 14 §:n 2 momentin nojalla antamaa päätöstä tai määräystä taikka laivanisäntä tai aluksen päällikkö, joka laimin-

lyö 11 a §:n mukaisen ennakkoilmoituksen tekemisen, on tuomittava, jollei teosta ole muualla säädetty ankarampaa rangaistusta, *alusturvallisuuden valvontarikkomuksesta* sakkoon.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

Helsingissä 7 päivänä joulukuuta 2007

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Liikenneministeri *Anu Vehviläinen*

Laki**alusturvallisuuden valvonnasta annetun lain 16 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan alusturvallisuuden valvonnasta 17 päivänä maaliskuuta 1995 annetun lain (370/1995) 16 § seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

16 §

16 §

*Alusturvallisuuden valvontarikkomus**Alusturvallisuuden valvontarikkomus*

Laivanisäntä, hänen edustajansa, aluksen päällikkö tai muu aluksen käytöstä vastaava henkilö, joka ei noudata valvontaviranomaisen 12 §:n 2 momentin tai 14 §:n 2 momentin nojalla antamaa päätöstä tai määräystä, on tuomittava, jollei teosta ole muualla säädetty ankarampaa rangaistusta, *alusturvallisuuden valvontarikkomuksesta* sakkoon.

Laivanisäntä, hänen edustajansa, aluksen päällikkö tai muu aluksen käytöstä vastaava, joka ei noudata valvontaviranomaisen 12 §:n 2 momentin tai 14 §:n 2 momentin nojalla antamaa päätöstä tai määräystä *taikka laivanisäntä tai aluksen päällikkö, joka laiminlyö 11 a §:n mukaisen ennakoilmoituksen tekemisen*, on tuomittava, jollei teosta ole muualla säädetty ankarampaa rangaistusta, *alusturvallisuuden valvontarikkomuksesta* sakkoon.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
 ta 20 .
